

**De Ivre Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De pensionibus ecclesiasticis. cap. Ixi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

S V M M A R I V M.

- 1 Pensionum species, quae & quot sint.
- 2 Pensio propria quid sit.
- 3 Beneficia ecclesiastica sunt de iure diuino.
- 4 Lex loquens de beneficiis, an locum habeat in pensionibus.
- 5 Clericus pensionarius tenetur horas canonicas dicere, & num. 21.
- 6 Per contractum matrimonij, extinguitur ecclesiasticum beneficium, nec non pensio quae loco beneficii habetur, limitata tamen, & nu. 10.
- 7 Pensio data Petro tanquam clericu, vrum intelligatur loco be-
neficij data.
- 8 Beneficium curatum, positne per minorum annorum XXV. ob-
tineri. Item quae etas sufficiat ad canonicationem obtinend-
dum.
- 9 Beneficio priuatus ob non solutionem pensionis, teneaturne ulte-
rius ad solutionem pensionis.
- 10 Pensiones in fraudem constituta, reprobatae sunt, & nu. 13.
- 11 Pensionaria vrum agere possit contra antiquum vel modernum
beneficii possessorum, pro pensione decussa.
- 12 Beneficium competens secundum personae qualitatem, quodnam
dicatur.
- 13 Vrum pensio pecunia redimi possit, variae opiniones.
- 14 Simonia proprie quid sit, & cap. 62. nu. 1.
- 15 Annua pensio militi constituta super Episcopatu, an talis pensio
ab Episcopo redimi potest.
- 16 Clericus in minoribus aut in sacris constitutus, annua pensione
gaudens a Papa concessa, vrum per Episcopum redimi
possit.
- 17 Beneficiatus pacifice & iusto titulo beneficium ecclesiasticum
possidens, & sine aliqua pensione, indebitate citatus, vexatio-
na causa pensionem assignans, vrum talis pensio redimi po-
test, & nu. 20. Cap. 62.

- 21 An summus Romanus Pont. aliquo pacto involvatur nisi
peccato simonia remisive, & n. 6. Cap. 62.
- 22 Pensionarius an habeat ius in decimis.

Pensionum † plures sunt species: una, quæ instituitur per summum Pontificem in beneficijs ecclesiasticis pro libito voluntatis; alia, quæ constituitur per Episcopum ratione necessitatis, & utilitatis: alia, quæ pro bono pacis imponitur. ca. nisi essent, de præben. alia, quæ per fundatorem ecclesiæ ponitur. ca. quanto. de censibus. Itaque pensionis licetæ sunt plures species; quia aliqua datur loco beneficij, & virtualiter est beneficium. vt in clemen. ad audentiam. de rescript. & alia pensio est secundum formam, tex. in. c. extirpandæ. g. fin. de præben. alia pensio est, quæ datur in titulum, vt in clemen. ij. de vita, & honest. cleric. de ista loquuntur docto. in. c. postulasti. de rescr. Causa impulsuua pensionis fuit res literaria, quia summi Pontifices solent reseruare pensiones, non solum in Episcopatibus, sed etiam in alijs ecclesijs curatis, circaliteratas personas, quæ maioribus sunt beneficijs honorandæ, vt in. c. de multa, de præben. Et ratio est, quia literatæ personæ pro sunt non solum ecclesiæ, sed toto orbi, vt in authen. habita. C. ne filius pro patre. † Et pensio est certa portio ex beneficio assignata ex causa. ita Cardin. in clemen. j. de sup. plen. negli. prælatorum. & pèdet à proprietate beneficij, & virtualiter, vt dixi, est beneficium. Et de ista pensione, quæ cum causa assignatur clericu, vt sunt pensiones, quæ hodie communiter sunt in usu, erit ferrago præsentis capituli. Dixi, quod pensio est certa portio, quia assignatur in certa quantitate, & etiam posset assignari in quora. dixi ex causa, quia Papa regulatiter non assignat pensionem super fructibus beneficij sine causa, licet facere possit. Ratio meritorum erga ecclesiæ est causa, & si alter litigantium cedit liti, & causa ad commodum conlitigantis; Papa tunc credenti iuste assignat pensionem, vt in dict. ca. nisi essent. de præbend. fraude tamen litigantium cessante, sed iuxta formam text. in d. ca. nisi essent. Item quando quis renuntiat

Et beneficium, non ex pacto, potest Papa assignare pensionem renunciante, sed ad uertute, quia in spiritualibus non admittitur pactio.

¶ Et beneficia sunt de iure divino, dico beneficia ecclesiastica, quia Dominus ordinavit his, qui euangelium annuntiant, de euangelio vivere. Matth. x. & Luc. x. Sino expressione causae, etiam Papa potest assignare pensionem, quia ad Romanum Pontificem, ecclesiarum, personarum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum plena, & libera dispositio est, quia generalis dispensator est, & plenissimam potestatem habet, ut per docto. in clement. j. v. lute pendet. & in. cap. ij. de præben. in vj. & in. cap. proposuit. de concessio. præbend. cap. omnes. xxij. dill. cap. quod autem xxij. quæ st. vij. c. si Papa. de priuileg. in vj. c. cuncta per mundum. cap. per principalem. ix. q. iiij. Itaque literato, & ex causa cessionis iurium, & similibus Papa imponit illas pensiones, & etiam sine expressione cause, ut dixi. & vide Felin. in cap. ad audientiam, de rescripto quædam etiam pensiones dantur pro officio, & servitio temporali laicis. dico pro seruitio impenso, vel impendendo, ut puta pro pulsando campanas, pro aperiendo foras ecclesie. & iste tales pensiones possunt redimi, & talis pensionarius non tenetur dicere officium: sed quando pensione datur clericu, talis pensione datur loco beneficij, & virtualiter est beneficium ecclesiasticum, sic & pensione capititur in recto pro iure colligendi fructus, ratione officij divini, cui homo est alligatus, & obligatur orare pro his, quibus alter beneficiatus, qui est in possessione totius categoriæ. i. totius prædicantem, & quamvis pension non vocetur beneficium, non refert. Nomina enim significant ad placitum, unus habet nomen beneficij, ut rector, assignando alteri pensionem, ita Ioannes maior, maximus interdoctores, Parisiensis, in iiiij. distinct. xxv. ibidicit etiam de pensione temporali, quæ assignatur pro seruitio temporali, quæ potest assignari laico, & de hoc infra dicemus. Est alia pension, quæ datur in titulum, quando certa pensione extrahitur ex pingui beneficio, ut deinceps sit perpetuum beneficium; & ista pension hodie paru in est in vñ, & opti-

optimum esset si Papa omnia pinguia beneficia, & opulenta diuideret, quia si messis multa, alij operarij mittendi sunt, de ista pensione loquitur Card. in clemen. j. de supplen. negli. prælatorum. Sed illa pensio, quæ licet non sit beneficium, datur loco beneficij, ius est spirituale, & clericale: habet enim tales pensiones, quæ clericis in minoribus & maioribus ordinibus constituti assignantur, habent imaginem præbenda, sicuti modo in more sunt, & spiritualibus annuitur; & tales pensiones etiam pueris assignari possunt, si sunt in minoribus ordinibus constituti: puer autem in beneficiis dicitur a septimo usq; ad quartum decimum annos. Abbas in c. super inordinata. de præbent. nam laicus sicut natura non est capax beneficij: cum non clero beneficium conferri non possit. c. cum adeo. de rescrip. & ca. ex litera. 4 de transa. ¶ Et lex loquens de beneficijs habet locum in pensionibus, ut in c. mandatum, de rescript. & ibi docto. Et sic videmus, quod sicut de beneficio in impetracionibus, ita hodie debet fieri mentio de pensione, quæ assignatur loco beneficij, ut per docto. in ca. in nostra, de relo-
ptis, & glossi. in regula. lxi. non obstat, pensio non permittatur, sicut beneficia, quia beneficia sunt perpetua, & pensio, quæ datur loco beneficij, finitur morte pensionarij, & licet talis pensionarius non teneatur ad residentiam personalis in certo loco, nihilominus tenentur pensionarij ad recitandas horas canonicas, ut dixi, quia vivit de altari, & vivit de patrimonio Christi, & secundum Apost. per locum a conuersis, qui vivit de altari, &c. Et omne beneficium datur propter servitium, quia talis pensio loco beneficij subrogatur, & subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur. l. si eum. s. qui iniuriarum. s. si quis cau-
tio. Et quod ille pensionarius teneatur recitare horas canonicas. tex. est singu. in cap. si qui vero xxxij. distinct. & etiam est optimus tex. in. cap. quia tu. xij. quæst. j. vbi pro portione, illa quæ datur clericis coniugatis, in canendis psalmis debent inuigilare; & ratio est, quia viuebant de altari. & qui manducat, labore: & quia res est maxima im-
portantia, recito verba tex. in d. ca. si qui. xxxij. dist. vbi
Gregorius Anglorum Episcopo scribit: Si qui vero sunt
clericis

clerici extra sacros ordines constituti, qui se continere nō
 possunt, sortiri vxores debent, & stipendia sua exterius ac-
 cipere, & sub ecclesiastica regula sunt tenēdi, ut bonis mo-
 ribus viuant, & canendis psalmis inuigilent, & ab omni-
 bus illicitis & cor, & linguam, & corpus (deo auctore) cō-
 seruent. Ecce omnia, ad quæ tenentur viuentes de altari,
 licet sint clerici coniugati; & sic à fortiori clerici in mi-
 noribus obligati sunt ad dicendas horas canonicas, si sunt
 pensionarij, ut satisfaciant pro illis, qui beneficia funda-
 verunt: & dictæ horæ canonicae fuerunt inunctæ sibi ab
 ecclesiapro fundatoribus. de hoc videbis in c.j. de celebr.
 missa, & vide etiam Card. in clem. j. de celebra. miss. † Et ⁵
 sic clericus pensionarius tenetur ad horas canonicas, ne pé-
 siō sit præmium sine opere, quia qui non seruit, non debet
 præmium consequi. c. charitatem, & c. ecclesiasticis. xij. q.
 ij. hinc est, quod os bouis triturantis ligari non debet, &
 esset messis sine semine; quia si pensionarius ad nullum of-
 ficium ecclesiasticum teneretur, esset absurdum: quia me-
 tit, vbi non seminat, & congregat, vbi non sparsit, contra
 vocem domini dicentis, metitis, vbi non seminatis, & cō-
 gregatus, vbi nō sparsistis. Sint igitur mēmores pēsionarij,
 quia de patrimonio Christi manducant, & qui viuit de al-
 tari, altari seruire tenetur. ca. cum secundum Apostolum,
 de p̄bend. † Beneficium ecclesiasticum, ut pensio, quæ ⁶
 habetur loco beneficij, extinguuntur per contractum ma-
 trimonij; sed si pensio fuit assignata pro aliquo temporali
 commode, non extinguitur. ita Imola, & Cardin. in cle-
 men. de supplenda negli. præ. Ideo considerandum est, si
 Papa in suis literis assignat pensionem Petro ut laico, an
 Petro ut clericu: quia si nominat laicum, assignat ei pensi-
 onem temporalem; alias secus: itaque si pensio est assigna-
 ta laico, tanquam laico, etiam sine expressione causæ, talis
 pensio temporalis est, meo iudicio. Et de stylo curiæ appo-
 nitur in literis reseruationis pensionis, qua cessans illam
 soluere per tempus in literis appositem, sit beneficio ipso
 priuatus, additur, tibique licere ad eandem ecclesiam li-
 berum habere regressum, &c. Et etiam pensionarius habet
 actionem personalem contra non soluentem. quia talis pri-
 uatur,

natur, & excommunicatur; itaq; pensionarius habet ius ad beneficium, & ad decimas, quæ sunt fructus beneficij, ob non solutionem pensionis, & potest inuocare brachium seculare, & ius, & regressus ad beneficium non caret iure; itaque pensio cohæret beneficio. Felinus in cap. ad audientiam, de rescript. & in hoc attenditur stylus curie.

¶ Et si pensio datu^r Petro ranquam clericu^m, dico, quod talis pensio datur loco beneficij. ista mea consideratio est de mente Ioannis Andreæ, & Archid. in cap. quamuis de præbent. in vj. sed de consuetudine Romanæ curie non videbis assignatam pensionem, nisi clericu^m in sacris, vel in minoribus. Et ad primam tonsuram sufficiunt anni septem. Felinus in c. cum vigesimum, de officio delegati. Et pensiones pueris assignari possunt. Cardin. in clemen. ij. de officio ordi. & docto. in c. super inordinata. de præbent. ¶ Sed beneficium curatuum obtineri non potest à minori xxv. annorum. & cum in cunctis. de præbend. Ad canonicatum in ecclesia cathedrali, vel collegiali, sufficit. & tas xiiij. annorum. gloss. & doctor. in ca. si eo tempore de rescript. in vj. Rota in decisio. cccxxiiij. in nouis, & etiam est regula cancellariae Apostolice. Ad Episcopum vero requiritur & tas annorum xxx. c. cum in cunctis. de electio. gloss. & doctor. in clementi. generalem, de ætate, & qualitate. Abbas in ca. super inordinata. de præbent. Eadem & tas annorum xxx. requiritur in Abbatu^m, ut per Abbatem in d. c. cum in cunctis, sed tu vide Felin. in ca. cum vigesimum. de officio delegata.

¶ Et priuatus beneficio ob non solutionem pensionis, ut diximus, non tenetur ulterius ad solutionem pensionis. tex. & ibi docto. in c. nisi essent de præbent. quia pensionarius succedit suo debitori, & credita confunditur. I. debitor, ybi gloss. C. de pastis. Nota etiam, quod clericus pensionarius dicitur habere beneficium, & dicitur beneficiatus. ita doct. in c. quamuis. il. ij. de præbent. in vj. & in c. audientiam. il. ij. de rescript. Sed si pensio est assignata pro temporali seruitio, sive clericu^m, sive laico, pro pulsando campanas, &c. dicitur potius officium, quam beneficium, ut in c. possessiones. xvij. q. j. & c. consuetudinem, de confue.

lib. vj.

libro. vj. Cardi. in clement. quia regularis, de supplen. negli. præla. quinimo talis pensio erit mercedis loco, & vide doctor. in c. ex eo. de electio. in vj. Et talis pensio, quæ datur pro dictis officijs, vel pro mercede nullam continet spiritualitatem. de quo per Cardin. in clemen. fin. de præben. & talis non tenetur ad horas canonicas, & potest redire talem mercedem, vel officium, aut vēdere; nec tenetur etiam ad echaritatum subSIDium; sed pensionarius, cui datur pēsio loco beneficij, tenetur ad charitatiū subSIDium, pro rata pensionis, quam percipit à beneficio. facit tex. in c. tua nobis, de decimis, voluit Innocent. in ca. cum non sit, de decimis. & ita seruatur de consuetudine, quæ est optima legum interpres. Et etiam talis pensionarius debet solvere decimas impositas. impositas dico illas decimas, quæ impoNuntur a domino Papa super fructibus beneficiorum, pērea, quæ notantur per Abb. in ca. prohibemus, de censibus. & docto. post glof. in clem. ij. de decimis. & ita obseruatur in curia Romana, quia istæ pensiones possident iure spirituali; sed si haberentur pro iure temporali, aut officio temporali, non teneretur ad decimas, vt per docto. in clemen. j. de censibus. † Et talis pensio, vel officium, vel beneficium non vacat per contractum matrimonij, vt dixi, per notata per docto. in clemen. j. §. cädē, de supplen. negli. prælato. & in clement. j. de rebus eccl. non alienan. Aut talis pensio fuit assignata non in titulum beneficij, quia tales pensiones receperūt ab aula, sed si fuit pensio assignata loco beneficij, vt sunt istæ pensiones, quæ quotidie versantur in curia, vt puta, quando clericus resignauit beneficium, pensione reseruata, vel cessit iurib⁹, vel Papa alicui clero in minoribus, vel sacris, quia erat literatus, vel aliquis crux iusta interueniente, vel sine causa, quod facere potest, reseruauit aliquam honestam, & iustum pensionem, isto casu pensio per contractum matrimonij extinguitur. & de hoc vide etiam Card. in clem. j. de rebus ecclie non alie. ibi doct. & in ca. j. de cler. conjugatis, in vj. & vide Ioannem Andr. in d. cap. j. de cler. coniugatis; quia clericus coniugatus incapax est beneficij ecclastici, vt dixi. † Sed talis pensionarius, vt dixi,

dixi, tenetur ad horas canonicas, & debet viuere clericis-
ter, debent enim habere habitum & coronam clericorum,
vt in c. fornicari. lxxxvij. dist. ita doctissimus Card. sancti
Sixti in d.c. si qui, xxxij. dist.

12. † Sed pensiones, quae constituuntur in fraudem can-
onicis, reprobatae sunt, vt quia deputantur ei, qui non est
capax beneficij, vt per Felicem post Abbatem in c. ad audi-
tiam. l.l.ij. de reiscript. latius in ca. conquerente, de clericis
non residentibus. Sed, vt dixi, ex causa licita, & honesta possit
clericis constitui pensionem, vnde possit viuere; alias secundum
ideo ex consuetudine statuitur onus usque ad tertiam par-
tem reddituum, quantitatem tantum, non per viam
quotae, & si contigerit ecclesiam esse nimis onerata, so-
let modis faciari; & talis moderatio est canonibus amicabilis.
bonus tex. in c. quanto, de censibus. & in ista moderatione
seruabitur stylus curiae, & iunc erit pension licita: itaque
pension erit licita, quae reservatur super fructibus beneficij
fraude cessante, facit tex. in cap. extirpand. s. qui vero de
præbent. & ibi Panor. ad idem tex. in c. ad audiendum, de
reiscript. & vide Doctores in cap. quamuis. j. de præbent.
in vj.

Et sic sunt licite pensiones assignatae persuam maiori
partem super Episcopatibus Hispaniae cum autoritate
sanctæ Apostolice sedis, quia non assignatur laicis, sed cle-
ricis bene meritis. Et si missis quidem multa, operarij an-
tem pauci, alij operarij mittendi sunt. Et ista ratione potest
fieri diuisione Episcopatum, & omnium beneficiorum, vt
dixi, in isto Speculo. Et licita est pension, quando quis resi-
gnavit beneficium in manibus Papæ, obtinendo a Papa ter-
tiam partem fructuum beneficij soluendorum per succe-
sorem in dicto beneficio resignato, intellige, cessante ena-
pctione inita inter renunciantem, & tertium. Sed dicunt
doctor. quod licet renunciatio debeat esse libera, pura, &
sine villa pactione. c. ex parte. & ibi glos. & docto. de officio
delegat. & Felicem in c. non satis. de simo. in beneficisibus
huiusmodi pactiones simoniam inducunt. c. cum pridem
e pactiones, de pactionis. & a Papa licite impetratur dicta re-
seruatione.

seruatio, si nulla est rei veritate conclusa conuentio in re-
nuntiatione, ita Abbas, & Ioannes de Anania, & Maria. So-
ci. in c. non satis. de simo. & vide Feli. in. d. ca. ad audienti-
am. Sed multoties interueniunt pactiones ante reserua-
tionem, sed Papa ignorat. † Dicit etiam Abbas in d. c. cō-
querente, quod tunc in fraudem constitui dicitur pensio,
quando Episcopus habens nepotem, cui non valens de
beneficio vacante prouidere, illud alteri contulit, reserua-
ta pensione super illius fructibus nepoti, eo enim casu
pensio est illicira, allegat tex. in c. extirpandæ. f. f. de præ-
ben. hanc conclusionem firmat Felin. in. d. cap. ad audien-
tiam. il. iij. de rescript.

Et Episcopus ex causa potest constituer pensionem,
de quo videbis Felin. in. d. c. ad audientiam. & vide An-
niam in cap. audiuiimus, de collusio. dategenda. Sed Papa
absque causa expressione, vt diximus, potest imponere
pensionem, quia in Papa semper præsumitur iusta causa.
Felin. in. c. quæ in ecclesiarum. de constitu. Cinus in L. fin.
C. si contra ius, vel utilita. publi. Sed caueant impetrantes
a surreptione, quia exprimenda sunt omnia, quæ possunt
mouere principem ad concedendum, vel non conceden-
dum: & omne tacitum, quo expresso princeps non ita de
facili concessisset, reddit gratiam subreptitiam. Felin. in. c.
super literis, de rescript. ideo debet exprimi pactio contra-
cta inter partes, alias nihil agunt, quia specialiter Pa-
pa debet auctorare pactionem, non generaliter. Et adde ad
ea, quæ superius dixi. † Et pensionarius agere potest con-
tra antiquum, vel contra modernum possessorem benefi-
ciij pro pensione decursa, non soluta, ita Cardin. in cleme-
j. de censi. Sed nouus possessor poterit contuehre antiquum
possessorem: & consilium erit, quod pensionarius conue-
niat nouum possessorem, literis reseruationis pensionis illi
pius intimatis. Et pro pensione assignata à Papa clero in
minoribus nō dicitur officium, quia nō datur pro seruitio
temporali, ergo est beneficium, si soluitur de fructibus be-
neficij, & virtualiter est beneficium. Et valet pactum in-
ter Episcopum, & familiarem de dando sibi certo salario,
donec prouisum fuerit de beneficio, dummodo non con-
feratur

Fff

feratur

feratur illi beneficium principaliter propter servitium temporale. vide de hoc Hostiensem, & docto. in ca. cum est sent. de simo. & ibi vide Felin. & vide infra in ca. de simo.

15 † Quod autem dicatur competens beneficium secundum qualitatem personæ, vide Felin. in c. postulasti, de rescripto, sed statutum arbitrio iudicis. Anto. de Butrio in c. cum dilectus, de iure patrona. quem adducit Felinus in d. c. postulasti. Sed fructus omnes pro pensione assignare in beneficio ecclesiastico, divino iuri, & naturali aduersatur, ut ex antecedentibus colligitur.

Notabis etiam, quod pensionarius soluit assignatam secundum stylum curiæ, sicut beneficiatus de beneficio; & hoc de ordinationibus Apostolicis. Et annata sicut introducta ad subventionem Papæ, & Cardinalium indigenium, sicut charitativum subsidium, & iusta: & optimis impositio est, sed pecunia prompta sub titulo priori fructuum non debet exigi.

16 † Vtrum pension possit redimi pecunia, variz sunt opiniones, & variorum modo loquuntur scriptores, tamen sacri Theologi, quæm doctores nostræ; alij dicunt, pensionem esse rem temporalem: alij dicunt, ius pensionis esse clericale, & spirituale: dicunt etiam, pensiones habent imaginem præbendæ, & spiritualibus annexuntur, ut sunt hodie, quæ non dantur, nisi clericis in sacris, vel in minoribus, & ex causis superioris explicatis, & hæ pensiones, quæ clericis dantur loco beneficij, annexæ sunt iuri clericali; sed alii pensiones, quæ dantur laicis, vel clericis, titulis secularibus applicatae, ut supra explanauimus. de talibus non est sermo noster. Sed illa pension, quæ a signatur clericis in minoribus, vel in sacris, loco beneficij, virtualiter est beneficium ecclesiasticum, ut plenissime fundauimus; & non potest redimi, nec vendi; Nam simonia est talis redemptio beneficij percipiendis ratione divini officij, annexum spirituali est. † Et simonia est voluntas studiofa emendi, vel licet iuris recitati, dico, quod quando Papa assignat pensionem super fructibus beneficij ecclesiastici laico, ut laico

exprimendo pro seruitio impenso, vel impendendo, vel ratione officij concernentis temporalitatem, talis pensio est mere temporalis, & cadit in laico, & potest redimi pecunia; & talis pensionarius, vel mercenarius non tenetur recitare diuinum officium, nec obligatur ad charitativum subsidium, nec tenetur ad solutionem decimatum. Sed si Papa aſsignat pensionem clerico, vt clerico, ſuper fructibus beneficij ecclesiastici ex cauſis, & rationibus ſuperius annotatis, quid dicendum; quia fructus beneficij ecclesiastici de iure diuino, & humano non datur clerico, niſi propter seruitium; ideo & ex ſupradictis neceſſario concedendum eſt, quod talis pensionarius tenetur recitare ſeu dicere horas canonicas ratione fructuum, qui ſubrogantur loco beneficij; & talis pensionarius virtualiter eſt beneficiatus, & viuit de altari, & eſt obligatus ad charitativum ſubsidium, & ad ſolendum decimas, & talis ponio non potest redimi ſine pecato ſimoniæ, quia ſi redimo, vendo ius ſpirituale; & qui dat pecunias, etiam emit ius ſpirituale; itaque ſimonia eſt, videti. & vide omnia, quæ infra dicemus. & vide gloss. & doſto. in cap. decimas. xvij. quæſt. viij. & vide doſt. & Felin. in cap. dilectus. ii. j. de ſimo. concludentem, quod non eſt licitum in ſpiritualibus redimere vexationem, niſi vexatio ſuomino de facto, & redimens habeat ius plenum. vide in hoc Felin. Et redimens non debet dubitare de iure ſuo, quia ſi dubitat, committit ſimoniæ, niſi vexatio eſt de facto, ita sanctus Thom. in ſecunda ſecundæ. q. c. artij. Panor. in ca. pridem, de paſtis. Item limita, niſi quis ſoluerit renunciati etiam ſolas expenſas factas pro builis. Et ille, qui recipit, & propter vexationem facti turpiter recipit, & tenetur reſtituere, & in dubio præſumitur iniuſte acceptum, ita Felin. in d. c. dilectus. licitum eſt redimere vexationem, vt cum quis electus in Episcopum, redimit ſuā vexationem a perturbatoribus de facto, qui nihil poſſunt iuris conſerre. Caieta. in commentarij ſupra ſanct. Thom. in ſecunda ſecundæ quæſt. c. ſed in conſequoſione benefi- ciorum redemptio vexationis non habet locum ante ius aquiſitum, vt diximus.

FFF 2

Sed

18 † Sed dicunt doctores. quod si militi propter ingens
merita constituantur pensio annua super Episcopatu, Epis-
copus potest redimere talem pensionem pecunia, quia na-
lis redemptio nullum ius de novo acquirit, & laicus nul-
lum clericalem annexum habebat, super fructibus Episco-
patus, cum illud ius non cadat in laicum; ideo Episcopus
non dat pecuniam pro iure spirituali, sed pro mera tem-
poralitate: & si de novo Episcopus acquisuerit aliquod
ius, non posset redimere, puta si quando sibi fuit collatus
Episcopatus. † Papa concessit clericis in minoribus, aut in
sacris ex iustis causis, ut iam diximus, annum pensionem:
in tali casu non potest Episcopus redimere dictam pen-
sionem, quia dicta pensio habetur loco beneficij, & virtus litter-
est beneficium per superioris dicta, & Episcopus de novo
acquirit ius spirituali annexum. & de hoc videbis Panor.
in c. dilectus. il. j. & in c. Matth. de simo. & videbis egregi-
um doctorem Ioannem maiorem, ut dixi. in iij. dist. xxv.
Itaque talis pensio nullo pacto potest redimi more vexa-
tionis, cum non possit dici vexatio, ex quo sic placuit par-
tibus, & Pontifici. Et quia in tali casu non competit con-
ditiones ex natura vexationis, neque ex parte vexanti,
neque ex parte vexati. Et quia redemptio in beneficib[us]
non permittitur, nisi ratione indebita, & injuste vexatio-
nis. Et in pensione, ut dixi, nulla vexatio est; quia nihil in
præter ordinem iuris. Sed dic etiam, quod si cessi benefi-
cium, reseruato pacto inito ante cessionem, annum pen-
sionem, simonia est, ut dixi; & si fuit pactum, ut dicta pen-
sio redimeretur pecunia, vera emptio, & venditio est; &
in tali casu sub inuolucro verborū, & sub verbis generali-
bus Papa non dispensat, quia exprimenda sunt omnia quae
possunt mouere principem ad concedendum, vel non con-
cedendum, ut dixi; & omne tacitum, quo expresso prin-
ceps non ita de facili concessisset, reddit gratiam subrep-
tiam, ut per Felin. in cap. super literis, de relictis, & de
materia vexationis videbis Paulum de Roma. in tractatu
suo de pensione ecclesiastica. ca. sexto. † Sed si benefi-
cium integrum, & sine aliqua pensione, citatur inde-
bitum.

bit, ut saepissime fit; & beneficiatus ob redimendat vexationem indebitam assignat pensionem molestanti; dico, quod talis pensio potest iuste redimi: cum beneficiatus de novo nullum ius acquirit in beneficio, & cum ipse sit certus de iustitia cause, licet beneficiato redimere propriam vexationem pecunia, interueniente autoritate sacri summi Romani pontificis. Simile dicemus in alijs indebitis molestationibus, quando aliquis iuste possidet; & Christus de templo eiecit vendentes & ementes, & de templo eliminavit cap. vendentes. j. q. iij. † Et an summus Romanus Pontifex aliquo pacto inuoluatur vitio, & peccato Simonie, vide Cardin. in c. j. de simonia. & vide ibi Panor. & vide eundem Panor. in c. extirpanda. §. qui vero de preben. & vide sanctum Thom. in iij. & in secunda secunda. quest. c. Sed dico quod opinio sancti Thom. secundum alios Theologos, & canonizatos est, quod si pecunia datur Papae pro re spirituali, vel annexa spirituali, simonia est, quia licet res ecclesiae sint eius, ut principalis dispensatoris, non tamē, ut domini; sed sanctus Thom. loquitur in his, quae sunt simoniaca per definitionem simoniæ, siue ex sua natura. & Hossiensis dicit, quod in simonia, quae est de iure positivo, Papa non incurrit in peccato; quia constitutio non ligat promulgantes. Sed non est dare simoniæ de iure positivo, & Petrus condemnauit simoniacos. cap. viiiij. & c. viij. de simonia. & Eliseus propheta condemnauit famulū suum Giezi. iiiij. Regū. Itaque in utroq; testamento prohibita est simonia damnabilis, & reprobata de iure diuino, & de iure positivo; etiam est reprobata sub grauibus penitentia statutis in iure; quæ penitentia non ligat sumum Pontificem. & de hoc videbis infra in titulo de simonia.

† Et aduertite iterum, atque iterum, quia pensionarius, ²² ut dixi, habet ius ad decimas; quæ decimæ sunt puræ spirituali ratione finis, & obiecti; quia connexæ sunt officio ecclesiastico, & deputatae sunt officijs, & seruitijs ecclesiasticis: quia dominus ordinauit his, qui euangelium enuntiant, id est, declarant, de euangelio vivere; ideo beneficium ecclesiasticum est ius recipiendi sustentationem ratione

812 SPEC. SVM. ROM. PONT.

officij, & feruij spiritualis: quia sicut dignus est opem
mercede sua, vel cibo suo. Matth. x. Luca. x. sic per locum
a conuersis, qui non laborat, non manducet. Et hora cano-
nicæ sunt quædam satisfactio obligationis contractæ
propter beneficium, ordinem, vel officium suscepimus
quibus, vel altero eorum quis deuote obligatur ad ipsæ
horas dicendas, ut dixi supra in cap. de horis canonice-
is. Et c. xviiiij. Nu. legitur: Solis filijs Leui dedi omnes de-
mas Israelis in possessionem pro ministerio, quo seru-
unt mihi in tabernaculo fræderis, ut non accedant ultra fi-
lii Israel ad tabernaculum, nec committant peccatum mor-
tiferum, solis filijs Leui mihi in tabernaculo feruienti-
bus, & portantibus peccata populi. Nihil aliud possidob-
unt decimarum oblatione contenti, quas in vñs eorum,
& necessaria separauit, & in c. xxxv. Numeri, idem dicitur
sed rogo, ut videas.

DE SIMONIA.
Cap. LXII.

S V M M A R I V M.

- 1 Simonia quid sit, & supra cap. 61. nro. 17.
- 2 Quæ proprie dicantur spiritualia, & quæ annexa.
- 3 Prelatus ecclesiæ absque vñtio simonia, aliquid temporali ab
inuitis exigere non potest.
- 4 Gratu & sponte oblatum tempore receptionis alicuius spiri-
tus, an possit licite accipi.
- 5 Pro ecclesiæ consecratione, sola procuratio a prelato exigitur
test.
- 6 Summus Pontifex, an aliquo pæclo & vñtio simonia peccati-
voluatur, remisive, & nu 21. Cap. 61.
- 7 Clericis super corpore vigilantibus, possitne vel liceat dan-
cionia.
- 8 Parochialis presbiter, vel alij sacerdotes beneficia eccl-
esiastica possidentes, debeantne gratis spiritualia parochia-
niss administrare,

